

28. 8. 2020

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Výbor pro audit a nezávislost jeho členů

Výbor pro audit zřizují od roku 2009 dle zákona č. [93/2009](#) Sb., o auditorech (zákon o auditorech), subjekty veřejného zájmu – mezi ty řadíme například banky, pojišťovny, penzijní společnosti a obchodníky s cennými papíry. Od vzniku povinnosti zřizovat výbor pro audit už uplynulo 11 let a její obsah a nároky na členy výboru pro audit se časem vyvíjely. Cílem tohoto článku je se zaměřit na požadavek nezávislosti jako jednoho ze základních aspektů funkce člena výboru pro audit.

Povinnost zřizovat výbor pro audit se do českého práva dostala z práva Evropské unie, konkrétně na základě transpozice *Směrnice evropského parlamentu a rady 2006/43/es ze dne 17. května 2006 o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek, o změně směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS a o zrušení směrnice Rady 84/253/EHS*[\[1\]](#) (Směrnice). Samotná Směrnice znala požadavek nezávislosti, ačkoli ho nedefinovala. Odborná veřejnost se tedy začala řídit v tomto ohledu eurokonformním výkladem vycházejícím z čl. 13 a přílohy č. 2 *Doporučení Komise 2005/162/ES pro o úloze nevykonných členů správní rady nebo členů dozorčí rady a o Výborech správní nebo dozorčí rady společností kótovaných na burze*[\[2\]](#) (Doporučení):

„Člen správního orgánu by měl být považován za nezávislého pouze tehdy, nemá-li žádné obchodní, rodinné či jiné vztahy se společností, jejím většinovým akcionářem nebo vedením, které vytvářejí střet zájmů zhoršující jeho úsudek.“

Nelze totiž odhlédnout od faktu, že do určité míry se kontrolní činnosti dozorčí rady a výboru pro audit vzájemně překrývají. Kvůli tomu pak může velmi snadno dojít ke střetu zájmů – bude opravdu výbor pro audit sestávající se například i jen částečně z členů dozorčí rady postupovat nezaopatřené a opravdu bude ochoten poukázat na nedostatky v činnosti dozorčí rady?

Praxe posledních let jak Evropské unie, tak ČNB v přístupu k personální otázce orgánů subjektů veřejného zájmu ukazuje, že nároky na transparentnost a nezávislost orgánů se stále zvyšují. Jedním důkazem za všechny jsou *Obecné pokyny EBA k vnitřnímu systému správy a řízení* č. *EBA/GL/2017/11*[\[4\]](#) (Pokyny), ke kterým se ČNB přihlásila v rámci dozorové činnosti. Pokyny se velmi podrobně zabývají otázkami požadavků na osoby ve vrcholném vedení a osoby v klíčových funkcích v oblasti bankovníctví – dle nich musí tyto osoby například mít nejen dostatek času na výkon funkce (a proto je limitován počet funkcí, které člen může vykonávat, aby opravdu dostatek času pro výkon funkce měl), ale Pokyny se zabývají i třeba tím, že člen by měl mít dobrou reputaci, měl by být čestný a mít osobní integritu. Co se týče nezávislosti, rozeznávají Pokyny dokonce dva druhy. První tzv. nezávislost myslí (*independence of mind*), která se sestává z kvalit, jako jsou odvaha, přesvědčení a síla posuzovat rozhodnutí ostatních členů orgánu, jakož se i nebát vyjádřit vlastní názor. Druhým typem nezávislosti je ta, o které se vyjadřujeme výše, tedy absence jakýchkoli vazeb (osobních i ekonomických) na kontrolovanou osobu. Stejně jako Doporučení pak přináší minimální výčet situací, které zakládají domněnku absence nezávislosti – nicméně dovolují, aby kontrolovaná instituce orgánu dohledu prokázala, že osoba i přes to požadavek nezávislosti splňuje.

Ve světle výše naznačených tendencí EU a ČNB, které míří k co největší transparentnosti a nezávislosti členů orgánů, jakož i podrobné úpravy, která se vztahuje na osoby v klíčových funkcích, se jeví eurokonformní výklad vycházející z Doporučení jako zastaralý a nedostatečný. Obdobně to pravděpodobně vnímají i samotné subjekty veřejného zájmu, když se nám po průzkumu několika

entit podařilo ověřit, že valná většina z nich personálně dozorčí radu a výbor pro audit oddělila. Nicméně jsme se i u významných subjektů veřejného zájmu setkali se situací, kdy předseda dozorčí rady zastává zároveň funkci ve výboru pro audit.

Výbor pro audit hraje jako kontrolní orgán významnou roli v dohledu nad interním auditem a přispívá ke správnému fungování corporate governance ve společnosti. Proto je klíčové, aby jeho členové byli schopní a na kontrolované společnosti nezávislí. Současný, ačkoli poněkud zastaralý, výklad zákona o auditorech dovoluje, aby členy výboru pro audit byli i členové dozorčí rady, a nestanoví v tomto ohledu žádná omezení. Při souběhu těchto dvou funkcí může však u člena obou orgánů docházet ke střetu zájmů, což je podle našeho názoru z důvodu samotné podstaty funkce jak dozorčí rady, tak výboru pro audit nepřijatelné. Současné trendy volají po transparentnosti a nezávislosti napříč různými právními odvětvími. Snad se tedy i v úpravě výboru pro audit dočkáme posunu ve vnímání a výkladu právní úpravy tak, aby odpovídala požadavkům moderní doby.

Michaela Roblová

[DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.](#),
advokátní kancelář

Palác Archa
Na Poříčí 24
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 774 000
e-mail: office@dunovska.cz

---

[1] K dispozici >>> [zde](#).

[2] K dispozici >>> [zde](#).

[3] K dispozici >>> [zde](#).

[4] K dispozici >>> [zde](#).

Další články:

- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)